

Міністерство освіти і науки України
 Національний технічний університет
 «Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня магістр

студентки _____ Потоцької Ірини Петрівни _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

академічної групи _____ 073м-19-3 _____

(шифр)

спеціальності 073 Менеджмент

за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і адміністрування

на тему _____ Підвищення конкурентоспроможності підприємства (за
матеріалами АТ «Дніпроважмаш») _____

(назва за наказом ректора)

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Іванова М.І.			

Рецензент				
-----------	--	--	--	--

Нормоконтролер	Іванова М.І.			
----------------	--------------	--	--	--

Дніпро
 2020

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри менеджменту

_____ В.Я. Швець

(підпис)

«12» жовтня 2020 р.

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня магістр**

студентці Потоцької І.П. академічної групи 073М-19-3

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 073 Менеджмент

за освітньо-професійною програмою Менеджмент організацій і адміністрування
на тему Підвищення конкурентоспроможності підприємства (за матеріалами АТ
«Дніпроважмаш»)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____ № _____

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретично-методологічний розділ	Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю підприємства	12.10.2020 р. – 28.10.2020 р.
Дослідницько-аналітичний розділ	Аналіз виробничо-господарської діяльності та конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш»	29.10.2020 р. – 22.11.2020 р.
Проектно-рекомендаційний розділ	Напрями щодо підвищення конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш»	23.11.2020 р. – 12.12.2020 р.

Завдання видано

_____ Іванова М.І.

(підпис керівника)

(прізвище, ініціали)

Дата видачі «12» жовтня 2020 року

Дата подання до екзаменаційної комісії «14» грудня 2020 року

Прийнято до виконання

_____ Потоцька І.П.

(підпис студента)

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра
студента групи 073м-19-3
НТУ «Дніпровська політехніка»
Потоцької Ірини Петрівни

на тему: Підвищення конкурентоспроможності підприємства (за матеріалами АТ «Дніпроважмаш»)

Ключові слова: КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ, ФАКТОРИ ЗОВНІШНЬОГО ТА ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА, ЕФЕКТИВНІСТЬ, ТЮБІНГИ.

Структура роботи: 84 сторінки комп'ютерного тексту; 19 рисунків; 22 таблиці; 26 джерела посилання.

Об'єкт розроблення – с.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо формування напрямів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства.

- Основні результати кваліфікаційної роботи магістра полягають у такому: визначено поняття і сутність конкурентоспроможності підприємства; проаналізовано напрями формування основних напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства; з'ясовано напрями реалізації програми підвищення конкурентоспроможності; наведено загальні відомості про підприємство; проаналізовано основні показники діяльності; визначено фактори зовнішнього та внутрішнього середовища АТ «Дніпроважмаш»; обґрунтовано проект виробництва тюбінгів для Дніпровського метрополітену; реалізовано проект виробництва тюбінгів для підвищення конкурентоспроможності підприємства; оцінено ефективність запропонованого проекту щодо підвищення конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш».

Методи дослідження: структурно-логічного аналізу (побудова загальної логіки та структури роботи), економічного аналізу (оцінка фінансово-економічного стану аналізованого підприємства), статистичні (аналіз основних показників діяльності підприємства), економетричні, економіко-математичні методи аналізу (кореляційно-регресійного аналізу, побудова тренду та прогнозу), методи стратегічного та матричного аналізу використовувались для вивчення зовнішнього оточення та внутрішнього стану підприємства, дослідження конкурентоспроможності; методи оцінки інвестиційної привабливості використовувались для аналізу запропонованого проекту.

Результати кваліфікаційної роботи магістра рекомендовано для використання на підприємствах, що здійснюють виробництво та реалізацію машинобудівної продукції та послуг виробнично-технічного призначення.

Сфера застосування: підприємству вигідно впроваджувати запропоновані заходи щодо збільшення обсягів виробництва, що дозволить завантажити виробничі потужності, які на даний час недовикористовуються.

Економічна ефективність запропонованих заходів: Впровадження проекту потребує додаткових витрат, враховуючи це, собівартість за рік збільшиться на 286847 тис. грн. або 36,76%. Рентабельність продукції зросте на 0,25%. Валовий прибуток також має позитивну зміну.

SUMMARY

Master's qualification thesis
Student group 073M-19-3
Dnipro University of Technology
Potots'ka Iryna Petrivna

Increasing the competitiveness of an enterprise (based on the materials of JSC
“Dniproavzhmash”)

Key words: COMPETITIVENESS, FACTORS OF THE EXTERNAL AND INTERNAL ENVIRONMENT, EFFICIENCY, TUBING.

Structure of the work: 84 pages of computer text; 19 drawings; 22 tables; 26 sources of links.

Object of the research is the process of forming directions to increase the competitiveness of the enterprise.

Purpose of qualification thesis is theoretical substantiation and development of practical recommendations for the formation of directions for improving the competitiveness of the enterprise.

Main results of qualification thesis degree are: defined the concept and essence of the competitiveness of the enterprise; the directions of formation of the basic directions of increase of competitiveness of the enterprise are analyzed; the directions of realization of the program of increase of competitiveness are found out; general information about the enterprise is given; the main indicators of activity are analyzed; the factors of external and internal environment of JSC “Dniproavzhmash” are determined; the project of production of tubings for the Dnieper subway is substantiated; the project of production of tubings for increase of competitiveness of the enterprise is realized; the efficiency of the proposed project to increase the competitiveness of JSC “Dniproavzhmash” was assessed.

Research methods – structural-logical analysis (construction of general logic and structure of work), economic analysis (assessment of financial and economic condition of the analyzed enterprise), statistical (analysis of basic indicators of enterprise activity), econometric, economic-mathematical methods of analysis, correlation-regression analysis, trend and forecast construction), methods of strategic and matrix analysis were used to study the external environment and internal state of the enterprise, the study of competitiveness; methods of assessing investment attractiveness were used to analyze the proposed project.

The results of qualification thesis are recommended for use at enterprises engaged in the production and sale of machine-building products and services of industrial and technical purpose.

Scope: it is advantageous for the company to implement the proposed measures to increase production, which will load the production capacity, which is currently underused.

The economic efficiency of the proposed measures: The implementation of the project requires additional costs, taking into account this, the cost for the year will increase by 286847 thousand UAH. or 36.76%. Product profitability will increase by 0.25%. Gross profit also has a positive change.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Теоретичні основи управління конкурентоспроможністю підприємства.....	7
1.1 Поняття і сутність конкурентоспроможності підприємства.....	7
1.2 Формування основних напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства.....	12
1.3 Реалізація програми підвищення конкурентоспроможності.....	19
2 Аналіз виробничо-господарської діяльності та конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш».....	24
2.1 Загальні відомості про підприємство АТ «Дніпроважмаш».....	24
2.2 Аналіз основних показників діяльності АТ «Дніпроважмаш».....	32
2.2.1 Оцінка основних виробничих засобів підприємства.....	40
2.2.2 Аналіз фінансових показників діяльності АТ «Дніпроважмаш»	44
2.3 Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища АТ «Дніпроважмаш».....	46
2.3.1 Аналіз промислової галузі, до якої відноситься підприємство..	46
2.3.2 Характеристика основних конкурентів АТ «Дніпроважмаш»...	49
2.4 Аналіз конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш».....	50
3 Напрями щодо підвищення конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш».....	64
3.1 Обґрунтування проекту виробництва тюбінгів для Дніпровського метрополітену	64
3.2 Реалізація проекту виробництва тюбінгів для підвищення конкурентоспроможності підприємства.....	67
3.3 Оцінка ефективності запропонованого проекту щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства.....	74
Висновки.....	79
Перелік джерел посилань.....	82

ВСТУП

Актуальність обраної теми. Конкуренентоспроможність підприємства являється одним із важливих аспектів ринкового середовища, який характеризує можливість підприємства адаптуватися до умов ринку і посісти провідне місце і втримати його якомога довше. В даний час ринок перенасичений підприємствами, які створюють аналогічну продукцію, але втримуються лише ті, які мають найвигідніші конкурентні переваги відносно інших підприємств.

Для вітчизняного підприємства актуальною проблемою є управління його конкурентоспроможністю. Внутрішня конкуренція, глобалізація ринків, масштабне проникнення іноземних товарів на українські ринки з більш високою якістю ніж у вітчизняних виробників, переводить проблему управління конкурентоспроможності підприємства до числа пріоритетних управлінських завдань, успішне вирішення яких забезпечить виживання і розвиток підприємств у новому середовищі. Ці міркування зумовили вибір теми дипломної роботи.

Підвищення конкурентоспроможності є процесом змін, і як будь-який процес., особливо той., який викликає певні протидії, він потребує управління і, зокрема, стратегічного підходу. Оскільки зміни стосуються всіх основних організаційних складових, включаючи структуру кадрів, зайнятість, кваліфікацію, технологію, обладнання, продукцію, ринки збуту, то, відповідно, вихідним моментом підвищення конкурентоспроможності виступає розробка стратегії такого підвищення з врахуванням всіх аспектів сприяння та протидії. Далі проводиться робота з роз'яснення цілей і кінцевих результатів, спрямована на подолання опору змінам.

Процес підвищення конкурентоспроможності потребує врахування специфіки взаємозв'язку як між елементами організації, так і з їх оточенням, і є процесом прийняття рішень, включаючи цілі, методи, плани, з досягнення цілей підвищення конкурентоспроможності.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо формування напрямів щодо підвищення

конкурентоспроможності підприємства.

Для досягнення встановленої мети в роботі було вирішено такі завдання:

- визначено поняття і сутність конкурентоспроможності підприємства;
- проаналізовано напрями формування основних напрямів підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- з'ясовано напрями реалізації програми підвищення конкурентоспроможності;
- наведено загальні відомості про підприємство;
- проаналізовано основні показники діяльності;
- визначено фактори зовнішнього та внутрішнього середовища АТ «Дніпроважмаш»;
- обґрунтовано проект виробництва тюбінгів для Дніпровського метрополітену;
- реалізовано проект виробництва тюбінгів для підвищення конкурентоспроможності підприємства;
- оцінено ефективність запропонованого проекту щодо підвищення конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш».

Об'єкт розроблення – процес формування напрямів щодо підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Предметом розроблення є теоретичні, методичні та практичні підходи формування напрямів підвищення конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш».

Для вирішення завдань та досягнення встановленої мети в роботі було використано такі **методи дослідження**: структурно-логічного аналізу (побудова загальної логіки та структури роботи), економічного аналізу (оцінка фінансово-економічного стану аналізованого підприємства), статистичні (аналіз основних показників діяльності підприємства), економетричні, економіко-математичні методи аналізу (кореляційно-регресійного аналізу, побудова тренду та прогнозу), методи стратегічного та матричного аналізу використовувались для вивчення зовнішнього оточення та внутрішнього стану підприємства, дослідження конкурентоспроможності; методи оцінки інвестиційної привабливості використовувались для аналізу запропонованого проекту.

Практична значущість полягає в тому, що наведені рекомендації відносно підвищення конкурентоспроможності шляхом збільшення обсягів виробництва є ефективними, адже це засвідчують проведені розрахунки. Впровадження проекту потребує додаткових витрат, враховуючи це, собівартість за рік збільшиться на 286847 тис. грн. або 36,76%. Рентабельність продукції зросте на 0,25%. Валовий прибуток також має позитивну зміну. Підприємству вигідно впроваджувати запропоновані заходи щодо збільшення обсягів виробництва, що дозволить завантажити виробничі потужності, які на даний час недовикористовуються.